

3.2 De alinea²

Een consequente indeling maken in alinea's is niet gemakkelijk. Het is een delicate evenwichtsoefening tussen een aantal inhoudelijke en een aantal vormelijke criteria. De volgende bladzijden moeten dat duidelijk maken.

Bekijk het volgende voorbeeld uit een biochemische paper.

DMD werd het eerst aangehaald in de medische literatuur rond de tijd van 1860 door Guillaume Benjamin Amand Duchenne (1806-1875). Naast DMD is er ook een lichtere variant die genoemd is naar Peter Emil Becker, namelijk Becker's muscular dystrophy (BMD). Het is eveneens een X-gelinkte recessief letale ziekte, maar met minder sterke symptomen en een langere levensverwachting. BMD komt eveneens zo een tien keer minder voor dan DMD met ongeveer 3 per 100000 geboortes.

De auteur van deze paper heeft ervoor geopteerd om voor elke zin een nieuwe alinea te beginnen. Hij begint elke zin opnieuw aan de kantlijn. Dat resulteert in een 'staccato-effect': de zinnen lijken volledig los van elkaar te staan waardoor de structuur zoek raakt. Deze manier van formuleren wordt ook wel 'brokkelstijl' genoemd. In dit geval hadden de zinnen evenwel perfect op elkaar kunnen aansluiten, zoals we hierna tonen.

DMD werd in de medische literatuur voor het eerst beschreven rond 1860 door Guillaume Benjamin Amand Duchenne (1806-1875). Een lichtere variant van DMD werd genoemd naar Peter Emil Becker: Becker's muscular dystrophy (BMD). **Dit** is eveneens een X-gelinkte recessief letale ziekte, **maar** met minder sterke symptomen en een langere levensverwachting. BMD komt met ca. 3 per 100000 geboortes **ook** zo'n tien keer minder voor dan DMD.

In dit voorbeeld staat de kern van de alinea in de tweede zin 'Een lichtere variant...'. De eerste zin fungeert als inleiding op het thema. De rest van de alinea sluit aan bij de kernzin.

² Vaak worden de termen 'alinea' en 'paragraaf' door elkaar gebruikt. Wij bedoelen hier met een 'paragraaf' een verzameling alinea's. Elke alinea telt tussen vijf en vijftien zinnen. Een paragraaf wordt meestal voorafgegaan door een 'kopje'. In het Engels is een alinea 'a paragraph', een paragraaf is 'a section'.

Bemerk dat de tweede man
achter elkaar staan, maar oo
worden om de gedachten er
gaan daar in de volgende pa

Wat hiervoor beschreven is
domeinen.

Ook het volgende voorbeeld

Utrofine is homoloog a
is van de lengte van h
even lang met 13 kilol
vooral voor in longen,
spreid over het sarcol
wordt het vervangen d
In mdx-muizen en DM
getroffen in het hele s
functie heeft aan dyst
nog extra aangetoon
Zij hebben zeer zwak
een beter model voo
fysieke problemen ver
Er zijn twee promotor
Het is utrofine A dat z
afwezig is.
Er wordt nu volop ge
het afwezig of defec

Deze auteur heeft heel w
ervan voor zijn betoog w
leesbaar.

Ook de indeling in alinea
dat zorgt voor de verhoog
toepassing op de startzin
hij ook naar de hele eerste
je zelf op zoek naar verba
vraagd. Zorg er dus voor c

Bemerk dat de tweede manier van formuleren niet alleen beter is doordat de zinnen nu achter elkaar staan, maar ook doordat 'signaalwoorden' zoals 'dit', 'maar' en 'ook' gebruikt worden om de gedachten en ideeën op een logische manier met elkaar te verbinden. We gaan daar in de volgende paragraaf nog dieper op in.

Wat hiervoor beschreven is, geldt voor wetenschappelijke papers en geschriften uit alle domeinen.

Ook het volgende voorbeeld komt uit de moleculaire biologie.

Utrofine is homolog aan dystrofine, hoewel de lengte van zijn gen maar een derde is van de lengte van het gen van dystrofine. Het transcript daarentegen is wel bijna even lang met 13 kilobaseparen (kb) ten opzichte van 14 kb (fig 1). Utrorfine komt vooral voor in longen, bloedvaten en het zenuwstelsel. In de foetus is utrofine verspreid over het sarcolemma van de spieren maar tijdens de verdere ontwikkeling wordt het vervangen door dystrofine.

In mdx-muizen en DMD-patiënten wordt een verhoogde concentratie utrofine aangetroffen in het hele sarcolemma. Het is dus duidelijk dat utrofine een vergelijkbare functie heeft aan dystrofine. Utrorfine gaat het effect van dystrofie tegen. Dit wordt nog extra aangetoond door muizen waarbij zowel dystrofine als utrofine ontbreken. Zij hebben zeer zwakke spieren en sterven prematuur. Deze muizen zijn in principe een beter model voor DMD-gentherapie dan de gewone mdx-muizen die minder fysieke problemen vertonen.

Er zijn twee promotors die de expressie van utrofine controleren, namelijk A en B. Het is utrofine A dat zorgt voor de verhoogde concentratie aan utrofine als dystrofine afwezig is.

Er wordt nu volop gezocht naar een effectieve therapeutische behandeling waarbij het afwezige of defecte dystrofine vervangen wordt door utrofine.

Deze auteur heeft heel wat feiten en observaties aan elkaar geplakt, maar de relevantie ervan voor zijn betoog wordt nooit verduidelijkt. Dat maakt de tekst bijzonder moeilijk leesbaar.

Ook de indeling in alinea's is niet passend: in de derde alinea lijkt zin 2 'Het is utrofine A dat zorgt voor de verhoogde concentratie aan utrofine als dystrofine afwezig is' enkel van toepassing op de startzin van de tweede alinea. Uit de betekenis kun je echter afleiden dat hij ook naar de hele eerste alinea verwijst. Dit wordt nergens verduidelijkt. Als lezer moet je zelf op zoek naar verbanden en structuren. Voor de gemiddelde lezer is dat te veel gevraagd. Zorg er dus voor dat jij als schrijver zelf de structuur in je tekst aanbrengt.

Een alinea mag, zoals eerder gezegd, niet te kort zijn maar ook niet te lang. Telkens je een nieuw aspect van een onderwerp aansnijdt, begin je een nieuwe alinea.

Tips

- Een alinea begint zelden met 'dit', 'deze', 'dat' of 'die'. Dat zijn immers *verwijswoorden* en zoals het begrip het zegt: een verwijswoord verwijst naar iets dat voorafging; dat kan normaal gezien geen woord of begrip uit een vorige alinea zijn.
- Denk eraan dat papers er overzichtelijker uitzien als alle alinea's ongeveer even lang zijn. Dat is natuurlijk niet altijd mogelijk, maar tracht toch de afwisseling van erg korte en erg lange alinea's te vermijden.
- Soms is het handig om je alinea's in je kladversie of in de afgedrukte eerste versie van je tekst te nummeren. Zo zie je meteen hoeveel alinea's je per paragraaf of per hoofdstuk gebruikt. Dat kan helpen om een beredeneerde alinea-indeling te maken.

Zinnen binnen alinea's combineren: signaal-, verwijs- en structuurwoorden

Zoals eerder vermeld, zijn sommige auteurs er meester in om de zinnen binnen hun alinea's als los zand aan elkaar te laten hangen door geen of weinig verbindings- of signaalwoorden op te nemen. Met 'signaalwoorden' bedoelen we hier woorden als 'maar', 'echter', 'toch', 'dus', ... Structuur- of verbindingswoorden zijn bijvoorbeeld 'ten eerste', 'bovendien', 'daarnaast', 'ten slotte', ...

Eerder hadden we al een voorbeeld van een slecht of onvoldoende gebruik van signaalwoorden. Een ander voorbeeld is het volgende:

De theorie van Inglehart focust op het belang van de sociaal-economische ontwikkeling als voorwaarde voor de culturele verandering.
De factor van de culturele tradities is echter mee bepalend voor de culturele verandering, waardoor een stelling van een globale cultuur ontkracht wordt.
Industrialisering, de eerste fase van modernisering, brengt een algemene verschuiving van traditionele naar rationele en van religieuze naar seculiere waarden op gang.
In de tweede fase, die van de postindustrialisering, stagneert de bovengenoemde verschuiving en ruimen de overlevingswaarden plaats voor zelfexpressiewaarden.

Dit stuk tekst zou je heel mak

De theorie van Inglehart
keling als voorwaarde vo
tradities is echter mee b
stelling van een globale
van modernisering, bre
nele en van religieuze na
de postindustrialisering,
overlevingswaarden pla

Door twee minieme ingrepen
die perfect leesbaar en goed
dus om je tekst beter te struc
Hieronder volgt een lijst van
dan de hier opgesomde, maar

a) opsomming

en, ook, verder, voorts, o
noch...noch, daar komt
ten tweede, ten derde, t

Dit zijn verwijswoorden.
Meestal bestaat je pape
eerste, ten tweede, ..., te
dien' en 'verder' zijn erg

Tips

- 'Ten slotte' schrijf je na
'tenslotte', in één wo
twee zinnen:

Natuurlijk kan hij a
Eerst kwamen Bol

Dit stuk tekst zou je heel makkelijk kunnen verbeteren als volgt:

De theorie van Inglehart focust op het belang van de sociaal-economische ontwikkeling als voorwaarde voor de culturele verandering. De factor van de culturele tradities is echter mee bepalend voor **deze** culturele verandering, waardoor **de** stelling van een globale cultuur ontkracht wordt. Industrialisering, de eerste fase van modernisering, brengt een algemene verschuiving van traditionele naar rationale en van religieuze naar seculiere waarden op gang. In de tweede fase, die van de postindustrialisering, stagneert de bovengenoemde verschuiving en ruimen de overlevingswaarden plaats voor zelfexpressiewaarden.

Door twee minieme ingrepen en door alle zinnen na elkaar te zetten, krijgen we een alinea die perfect leesbaar en goed gestructureerd is. Signaal- en structuurwoorden helpen je dus om je tekst beter te structureren en leesbaarder te maken. Wat zijn nu deze woorden? Hieronder volgt een lijst van vaak gebruikte signaalwoorden. Er bestaan er zeker nog meer dan de hier opgesomde, maar met deze opsomming kom je al een heel eind.

a) opsomming

en, ook, verder, voorts, daarnaast, bovendien, niet alleen...maar ook, zowel...als, noch...noch, daar komt nog bij dat, vooreerst, ten eerste (op de eerste plaats), ten tweede, ten derde, ten slotte,...

Dit zijn verwijswaarden die je erg vaak nodig hebt in een wetenschappelijke paper. Meestal bestaat je paper uit verschillende delen, onderzoeksstappen, ... zodat je 'ten eerste, ten tweede, ..., ten slotte' bijna zeker zult gebruiken. Ook woorden als 'bovendien' en 'verder' zijn erg bruikbaar om ideeën met elkaar te verbinden.

Tips

- 'Ten slotte' schrijf je naar analogie van 'ten eerste' en 'ten tweede' van elkaar. Het woord 'tenslotte', in één woord dus, betekent iets anders, zoals mag blijken uit de volgende twee zinnen:

Natuurlijk kan hij alleen naar die film. Hij is **tenslotte** al 17.

Eerst kwamen Bobs vrienden aan, dan die van Eva en **ten slotte** die van mij.

- Zorg ervoor dat je na 'ten eerste' ook altijd 'ten tweede' of 'verder', 'daarnaast', 'vervolgens', ... hebt. Controleer je tekst dus ook telkens op een consequent gebruik van structuurwoorden.

b) tegenstelling

maar, echter, doch, toch, daarentegen, integendeel, evenwel, enerzijds...anderzijds, aan de ene kant...aan de andere kant, in tegenstelling tot, desondanks, daar staat tegenover, niettemin, of ... of.

Tips

- 'Doch' en 'toch' betekenen helemaal niet hetzelfde, maar ze worden wel vaak door elkaar gebruikt. Het woord 'toch' is veel frequenter dan 'doch'; dit laatste is een wat ouder woord, dat enkel in specifieke contexten voorkomt en dat 'maar' betekent. De volgende zinnen geven een correct gebruik van 'doch' en 'toch':

Alle studenten kregen een sobere **doch** voedzame maaltijd voorgeschoteld.

Het huwelijk was in die tijd een verbintenis tussen twee families. **Toch** was er soms ook sprake van echte liefde.

- Let op voor het gebruik van dubbele tegenstellingen in één zin. Bijvoorbeeld:

Het huwelijk was in die tijd een verbintenis tussen twee families, **maar** er was soms **echter** ook sprake van echte liefde.

Dit is een ongrammaticale zin. 'Maar' en 'echter' betekenen immers hetzelfde.

Correct is wel:

Het huwelijk was in die tijd een verbintenis tussen twee families, **maar** er was soms ook sprake van echte liefde.

Of:

Het huwelijk was in die tijd een verbintenis tussen twee families; soms was er **echter** ook sprake van echte liefde.

c) reden

want, aangezien, omdat

Tip

- 'Derhalve' is een woord erg formeel en afstandelijk. Vergelijk:

Ik heb griep; derhalve...

Ik heb griep; daarom...

In een wetenschappelijk artikel is daar dus meer aan de hand...

d) oorzaak – gevolg

doordat, daardoor, vanwege, danken/wijten aan, etc.

Tips

- Ook hier is 'dient' dan de andere woorden.

Er werd een besluit genomen door het Parlement.

Er werd een besluit genomen door het Parlement.

Er werd een besluit genomen door het Parlement.

Gebruik 'dienten'.

- Bij verwijswaarden is het belangrijk om waarnaar precies wordt verwezen in het geval:

c) reden

want, aangezien, omdat, immers, namelijk, derhalve, daarom, vanwege, ...

Tip

- 'Derhalve' is een woord dat eerder archaisch aandoet; gebruik het enkel in een tekst die erg formeel en afstandelijk geschreven is.

Vergelijk:

Ik heb griep; derhalve kan ik niet komen.

Ik heb griep; daarom kan ik niet komen.

In een wetenschappelijke paper is het niet nodig om ouderwets te formuleren. 'Daarom' is daar dus meer aangewezen dan 'derhalve'.

d) oorzaak – gevolg

doordat, daardoor, waardoor, hierdoor, met als gevolg, ten gevolge van, dit is te danken/wijten aan, de oorzaak hiervan is, zodat, bijgevolg, dan ook, dientengevolge

Tips

- Ook hier is 'dientengevolge' een archaisch woord dat veel minder frequent wordt gebruikt dan de andere woorden in de reeks. Vergelijk:

Er werd een fout geregistreerd tijdens de stemming. Dientengevolge neemt het Parlement de motie niet aan.

Er werd een fout geregistreerd tijdens de stemming. Daardoor/hierdoor neemt het Parlement de motie niet aan.

Gebruik 'dientengevolge' dan ook liever niet in een wetenschappelijke tekst.

- Bij verwijfwoorden zoals 'hierdoor' en 'daardoor' is het belangrijk om duidelijk te maken waarnaar precies verwezen wordt. Zoals het volgende voorbeeld laat zien, is dat niet altijd het geval:

De ziekte wordt autosomaal recessief overgeërfd en is het gevolg van een defect enzym fenylalaninehydroxylase dat normaal het aminozuur fenylalanine afbreekt. Hierdoor stijgt de concentratie aan fenylalanine in het menselijk bloed.

Bij een eerste lezing is niet meteen duidelijk naar welk deel van de voorgaande zin 'hierdoor' terugverwijst. De meeste lezers hebben niet de tijd om een tekst verschillende keren te lezen. Tracht dus meteen zo duidelijk mogelijk te zijn.

e) doel – middel

opdat, om, daartoe, met de bedoeling, waarmee, door middel van, met (be)hulp van

Tip

- Het woord 'opdat' (dat een doel uitdrukt) wordt dikwijls verward met het woord 'zodat' (dat een gevolg uitdrukt). 'Opdat' en 'zodat' kunnen meestal niet door elkaar gebruikt worden. Het voegwoord 'opdat' behoort (volgens de Algemene Nederlandse Spraakkunst) tot het formele taalgebruik; het woord komt dus niet echt vaak voor. In plaats daarvan wordt meestal 'om' in combinatie met een beknopte bijzin gebruikt.

Voorbeelden³:

Er werd een nieuwe motie ingediend, opdat een kamerbeslissing kon worden geforceerd. (klinkt formeel)

Dit betekent hetzelfde als:

Er werd een nieuwe motie ingediend om een kamerbeslissing te forceren.

Het voegwoord 'zodat' drukt een gevolg uit:

De brand verwoestte het ILT-gebouw, zodat de werknemers niet aan het werk konden.

³ Deze voorbeelden komen van de website 'Taaladvies.net', de taaladvieswebsite van de Nederlandse Taalunie.

f) uitleg, verklaring

bijvoorbeeld, dat houdt in, woorden, ter illustratie

Deze categorie woorden precies omdat je er zo v Dikwijls komen combina

Voorbeeld:

Zoals aangehaald zijn de als een deelnemer het o potentieel voor het vereist den, elke deelnemer wor

g) voorbeeld

bijvoorbeeld, ter illustratie

Tip

- Gebruik niet te pas en te 'bv.' officieel toegestaan afkortingen opzadelen, gen komen we in het de

h) voorwaarde en beperking

als, indien, wanneer, op hoewel, ondanks (het fe

f) uitleg, verklaring

bijvoorbeeld, dat houdt in, dat wil zeggen, preciezer geformuleerd, zo, met andere woorden, ter illustratie

Deze categorie woorden komt erg regelmatig voor in een wetenschappelijke paper, precies omdat je er zo vaak stellingen, argumenten, keuzes, ... in moet uitleggen. Dikwijls komen combinaties van deze signaalwoorden voor in één en dezelfde tekst.

Voorbeeld:

Zoals aangehaald zijn de competenties logisch opgebouwd. *Dit betekent* ook dat als een deelnemer het onderliggende niveau niet haalt, men kan zeggen dat 'het potentieel voor het vereiste niveau niet zichtbaar is op dit moment'. *Met andere woorden*, elke deelnemer wordt regelmatig geëvalueerd op zijn competentieniveau.

g) voorbeeld

bijvoorbeeld, ter illustratie, zo, zoals, stel, neem.

Tip

- Gebruik niet te pas en te onpas de afkorting 'bv.' of 'bvb'. Ten eerste is enkel de afkorting 'bv.' officieel toegestaan voor 'bijvoorbeeld'; ten tweede wil je de lezer niet met te veel afkortingen opzadelen, omdat dat het leesproces vertraagt. Op het gebruik van afkortingen komen we in het deel 'Wetenschappelijke stijl' nog uitgebreider terug.

h) voorwaarde en beperking

als, indien, wanneer, op voorwaarde dat, tenzij, mits
hoewel, ondanks (het feit) dat, weliswaar, tenzij, ofschoon

Tip

- Ook hier weer zijn sommige woorden ouder, archaischer en minder vaak gebruikt dan andere. Vooral 'mits' en 'ofschoon' worden eerder geassocieerd met 'antiek' taalgebruik. Maak er dan ook spaarzaam gebruik van in je wetenschappelijke paper. Formeel, objectief en afstandelijk schrijven betekent immers niet hetzelfde als ouderwets schrijven.

i) vergelijking

alsof, evenals, eveneens, evenzeer, op dezelfde wijze, zoals ook, hetzelfde is het geval, in vergelijking met, net als, vergelijk, ...

Tip

- Let op voor pleonasmen, zoals in het volgende voorbeeld uit een paper over vaderschapstests:

Zelfde soortgelijke resultaten werden gevonden voor de vader uit case study 2 en diens zonen.

'Zelfde' en 'soortgelijke' hebben hier dezelfde betekenis. Een van beide volstaat.

j) samenvatting en besluit

samenvattend, kortom, om kort te gaan
dus, concluderend, de slotsom is, dat betekent

Vergelijk in de tekst hierna de l

De nieuwe aanpak van d
nemingen leidde tot o
lingen op technologisch
organisatorisch vlak. Er
een informatie-economie
kenmerkt wordt door een
organisatorische logica.
productie verdween op
tergrond terwijl flexibele p
aan belang won. De org
modellen veranderden wa
traditionele corporaties
een crisis door. Kleine en
grote ondernemingen wa
hun veerkracht, voldoende
om te overleven. Er or
vele nieuwe methoden
nagement. Strategische
tussen grote bedrijven e
titoriale bureaucratie ruim
voor de horizontale corp

In de linkerkolom zijn
den aanbrengt, hanteer
zet zonder structuuraa
tekst wordt er veel mi
'zo', 'ook', 'daarnaast' erv
Als auteur stuur je de l
voor ogen hebt. Je maal
ideeën zijn, maar dat e
doet, is de tekst veel mi

Vergelijk in de tekst hierna de linker- en de rechterkolom.

De nieuwe aanpak van de ondernemingen leidde tot ontwikkelingen op technologisch en op organisatorisch vlak. Er ontstond een informatie-economie die gekenmerkt wordt door een nieuwe organisatorische logica. Massaproductie verdween op de achtergrond terwijl flexibele productie aan belang won. De organisatie-modellen veranderden want grote, traditionele corporaties maakten een crisis door. Kleine en middelgrote ondernemingen waren, door hun veerkracht, voldoende flexibel om te overleven. Er ontstonden vele nieuwe methoden van management. Strategische allianties tussen grote bedrijven en de verticale bureaucratie ruimden plaats voor de horizontale corporatie.

De nieuwe aanpak van de ondernemingen leidde tot ontwikkelingen op technologisch en op organisatorisch vlak. **Zo** ontstond er een informatie-economie die gekenmerkt wordt door een nieuwe organisatorische logica. Massaproductie verdween op de achtergrond terwijl flexibele productie aan belang won. **Ook** de organisatie-modellen veranderden want grote, traditionele corporaties maakten een crisis door. Kleine en middelgrote ondernemingen **daarentegen** waren, door hun veerkracht, voldoende flexibel om te overleven. **Daarnaast** ontstonden vele nieuwe methoden van management. Strategische allianties tussen grote bedrijven en de verticale bureaucratie ruimden plaats voor de horizontale corporatie.

In de linkerkolom zijn geen signaalwoorden aangebracht. Als je geen signaalwoorden aanbrengt, hanteer je een 'brokkelstijl'. Dat betekent dat je zinnen naast elkaar zet zonder structuuraanduidende middelen. Probeer zo'n stijl te vermijden want je tekst wordt er veel minder leesbaar door. In de rechterkolom zorgen woorden als 'zo', 'ook', 'daarnaast' ervoor dat de zinnen makkelijk te lezen en te interpreteren zijn. Als auteur stuur je de lezer met het gebruik van signaalwoorden in de richting die jij voor ogen hebt. Je maakt duidelijk dat wat je schrijft niet gewoon losse gedachten en ideeën zijn, maar dat er een logisch verband tussen de gedachten zit. Als je dit niet doet, is de tekst veel minder makkelijk te interpreteren.

Oefeningen

1. Kijk nu naar de volgende tekst uit een paper sociologie en duid in deze tekst alle signaal-, verwijis- en structuurwoorden aan. Zoek met andere woorden alle woorden op die ervoor zorgen dat de gedachten bij elkaar aansluiten en gestructureerd zijn.

Door de nieuwe strategieën van de ondernemingen en de ontwikkelingen op organisatorisch vlak wordt de arbeid gestandaardiseerd. Levenslange betrekkingen verdwijnen en verschillende soorten van flexibiliteit doen hun intrede. Vooreerst is er de flexibilisering van de arbeidstijd. Die kan per dag variëren en er wordt niet altijd vijf dagen per week gewerkt. Zo zijn er variabele werktijden, uitgroei- en ingroei banen, de samengedrukke werkweek, deeltijdse arbeid, ploegendiensten, ... Werken hangt niet langer af van 'lifetime employment' maar van 'lifetime employability'. Mensen moeten dus in staat zijn om snel en met succes van job of van functie te veranderen. Ten tweede is er ook temporele flexibiliteit die vaak gepaard gaat met contractuele flexibiliteit. Verschillende soorten contracten doen hun intrede: contracten van bepaalde duur, contracten voor bepaalde projecten, interim-arbeid, thuiswerkcontract, freelancercontract, ... Er bestaat dan ook niet alleen 'just in time production', maar ook 'just in time employment'. Ten slotte is er de loonflexibiliteit. Dit houdt in dat er vele vormen van verloning worden toegepast zoals conditionele premies, premie-, prestatie- of contractloon, betaling per stuk, ... (Lammertyn e.a., 2001, pp. 14-17).

► Oplossing p. 103

2. Vergelijk het goede voorbeeld van oefening 1 bij de oplossingen achteraan in dit boek met het onderstaande, veel minder goede voorbeeld, ook uit een paper sociologie. Duid ook hier de structuurwoorden aan en becommentarieer de passage.

Het vraagstuk van de tewerkstelling diende vanaf dan te worden herbekeken vanuit het oogpunt van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Dit heeft een enorme invloed gehad op de combinatie van arbeid en gezin. Om een aanvaardbaar beeld van dit thema 'combinatie arbeid en gezin' op te hangen, zal deze algemene inleiding als belangrijkste doel hebben een duidelijk onderwerp af te bakenen. In deze verhandeling zal het eerst gaan over de evolutie van de eerste naar de tweede moderniteit en de gevolgen voor de combinatie. Daarna zal de tweede moderniteit verder geanalyseerd worden door een uitsplitsing naar individualisme, flexibiliteit en genderrelaties. Als tweede punt zal er even verder ingegaan worden op de rol van de staat en hun beleid. En als laatste punt in deze tweede modernisering wordt er op de rol van de sociologie ingegaan. Na deze uiteenzetting van dit theoretisch kader zullen empirische gegevens met een gepaste analyse getoond worden. En als laatste worden dan de besluiten getrokken.

► Oplossing p. 105

3. Duid in de onderstaande tekst uit een biochemische paper alle signaal-, verwijis- en structuurwoorden aan.

De directe toediening van dystrofine door injectie in de spieren of bloedbaan is niet mogelijk omwille van de grootte van het dystrofine-molecule: het kan niet door het celmembraan. Ook orale toediening is geen optie, aangezien de proteïne tijdens de vertering volledig vernietigd wordt. Er zijn wel andere mogelijkheden om DMD te behandelen. Ten eerste kan men zich louter op de symptomen toespitsen, wat tot nu toe vooral het actiedomein van de farmaceutische behandelingen was. Een tweede optie is het verhogen van de concentratie dystrofine in de spiercel en dat kan met behulp van celtherapie of gentherapie.

► Oplossing p. 106

4. Probeer in het onderstaande voorbeeld de leesbaarheid te verbeteren door meer samenhang tussen de zinnen te creëren.

Het is al langer dan tien jaar bekend dat utrofine sterk op dystrofine lijkt. Er is sindsdien weinig vooruitgang geboekt in de toepassing van deze ontdekking. Er bestaat nog altijd geen gemakkelijke manier om utrofine in alle spiercellen toe te dienen. Ook is er nog steeds niet genoeg onderzoek gevoerd naar het aannemoedigen van de spiercellen om zelf meer utrofine aan te maken. De toepasbaarheid van deze strategie is dus nog een groot vraagteken.

► Oplossing p. 106

5. Duid ook in de volgende alinea's de signaal- en structuurwoorden aan. Zijn die volgens jou goed gebruikt of niet?

Fructanen zijn echter niet alleen fysiologisch interessant, maar vervullen ook economisch belangrijke functies. Zo worden ze onder andere gebruikt als calorierarme zoetstof. Hiervoor worden ze massaal uit de wortels van cichorei geëxtraheerd. Een tweede voorbeeld is de vergisting van fructanen uit *Agave tequiliana* gevolgd door distillatie, waaruit dan tequila bereid wordt.

Verder zijn recent ook experimenten uitgevoerd, waarbij planten die normaal geen fructanen aanmaken, getransformeerd worden met fructosyltransferase genen, waardoor deze planten een grotere stressresistentie verwerven. Op die manier is het mogelijk om onder moeilijke groeiomstandigheden toch gewassen te cultiveren, wat de economie natuurlijk ten goede komt.

Het toevoegen van fructanen aan ons voedsel blijkt ook een gunstige werking te hebben op onze gezondheid. De groei van bifidobacteriën zou erdoor gestimuleerd worden. De mens kan fructanen niet afbreken, maar deze micro-organismen wel. Ze zorgen ervoor dat de groei van schadelijke bacteriën wordt afgeremd aangezien ze de darm als het ware overwoekeren en geen plaats overlaten voor pathogenen. Fructanen zijn dus prebiotica, die op een natuurlijke wijze de bacteriewerking van de darm stimuleren en op die manier schadelijke infecties vermijden.

► Oplossing p. 107

3.3 Paragrafen

Verschillende alinea's worden gecombineerd tot paragrafen. Een paragraaf is een grotere eenheid en wordt meestal voorafgegaan door een paragraafnummer en een titel.

In het volgende voorbeeld uit een paper politieke wetenschappen wordt het concept 'paragraaf' oneigenlijk gebruikt.

3.4: 1998 COP 4 in Buenos Aires

Hier werd het Buenos Aires-actieplan ontwikkeld. Dit plan werd ontwikkeld om te beslissen hoe het Kyoto-mechanisme uitgevoerd zou worden. Het actieplan bestaat uit 140 items om het Kyoto-protocol op te leggen en om de operationele details in orde te brengen. Dit mechanisme om de doelen te bereiken zou klaar moeten zijn tegen COP 6 of tegen het jaar 2000. (UNFCCC)

3.5: 1999 COP 5 in Bonn

Op deze top begonnen de partijen werk te maken van het Buenos Aires-actieplan. Ze vervulde de definitie over bosactiviteiten en over het beheer en behoud van bossen, graslanden en landbouwgronden. De landen kwamen ook tot een overeenstemming betreffende de basiselementen van een algemeen stratsysteem. Argentinië werd het eerste ontwikkelingsland dat zich ertoe verplichtte een doel te behalen voor de periode 2008 en 2012. (UNFCCC)

3.6: 2000 COP 6 deel één in Den Haag

Deze ontmoeting faalde. Dit falen werd bewerkstelligd doordat de landen niet tot een overeenstemming konden komen over de carbon sinks. Dit was een belangrijke eis van de Verenigde Staten en van Canada.

Het mag duidelijk zijn dat de stukken tekst tussen de tussenkopjes in veel te kort zijn om de status van een volwaardige paragraaf te kunnen hebben. Wat we hier zien, is eerder 'catalogustijl'. De auteur van deze paper had hier beter voor een alinea-indeling gekozen onder een overkoepelende paragraaftitel, al zijn zelfs dan de alinea's nog erg kort en schort er ook heel wat aan de formulering.